

Buiten de pot

Ik ben niet aangenomen om leuk gevonden te worden. Ken je die uitspraak? En wat vind jij? Is een leraar inderdaad in de eerste plaats aangenomen om een vak te doceren? Als ik mijn docenten op de lerarenopleiding moest geloven, klopt de stelling. Steevast kreeg ik het advies om met ijzeren discipline de pubers als een leeuwentemmer op hun plaats te zetten. Leuk doen, dat was voor later. Op zijn vroegst na de kerstvakantie. Inmiddels heb ik geleerd, met vallen en opstaan, dat het (voor mij in ieder geval) precies andersom werkt.

In Gemert kwam me dat op een reprimande te staan van een onderwijsinspecteur, die mijn les bij de directeur bestempelde als te leuk. Zo leuk hoorden leerlingen een les immers niet te vinden. Vanuit de overtuiging dat leren lastig en uitputtend moet zijn. In mijn nieuwe boek verklap ik mijn recept, waarin

ik uitleg wat er werkelijk gebeurt bij leuke leraren. Een recept dat we in verschillende delen van ons leven al toepassen, omdat we allemaal streven naar een leuk leven, een leuke partner, een leuke vriendengroep en een leuke vakantie.

Op het moment dat ik dit artikel schrijf, zijn we als gezin met kinderen van 7, 15 en 17, voor de komende zomervakantie, op zoek naar een camping in Frankrijk. Ik neem aan dat het logisch lijkt dat we streven naar een tweetal leuke weken. Maar een leuke camping... Wat is dat eigenlijk? Is dat een

camping met veel activiteiten en een mooie omgeving? Zo ja, is die camping nog steeds okay als de mensen op de camping chagrijnig doen tegen jou en je kinderen? Blijf je op de camping als de campingbaas je voortdurend aanspreekt op wat je verkeerd doet? Het glas moet in een andere glaskak. Het brood had je gisteren moeten bestellen. Je tent staat vijf centimeter te dicht bij de weg. Ik zou een dergelijke camping na een dag verlaten. Zelfs als de camping mooie voorzieningen heeft en een schitterende omgeving. Waarom? Omdat leuk niet alleen zit in de faciliteiten en mogelijkheden, maar vooral ook in het contact met de aanbieders ervan. De mensen met wie je te maken hebt, vormen de basis van jouw welbevinden op de camping.

Open dag

Op een school werkt het niet anders dan op een camping. Als je met je kind een open dag bezoekt waar je de nieuwste lesmethodes ziet, prachtige lokalen met keurige materialen en een goed geboende vloer, dan valt al die schone schijn in het water als de mensen niet in verbinding gaan met de bezoekers. Een leuke les is niet alleen de inhoud, maar ook en vooral de relatie. Een goede leraar zorgt er dus voor, dat de leerlingen niet alleen in een leerrijke omgeving komen, maar ook in een leuke omgeving.

IVO MIJLAND is auteur van 23 onderwijsboeken, waaronder het nieuwe boek 'Makkelijker kunnen we het niet maken, wel leuker'. Voor een recensie zie *NVOX 2*, pagina 95 van dit jaar.

In essentie is leren leuk

Dat betekent dat je je als leraar een paar dingen moet afvragen:

- *Vind ik mijn werk leuk?*
- *Vind ik mijn gasten leuk?*
- *Vind ik mijn vak leuk?*

Verandering

Uiteraard kennen we allemaal klassen waar het vanzelf goed gaat, waar je de ijzere discipline zoals ik die op de lerarenopleiding geadviseerd kreeg, helemaal niet nodig hebt. Bedenk voor jezelf welk gedrag jij laat zien in die klassen. Want er zijn ook klassen waar het anders verloopt. Waar het niet vanzelf leuk is. Waar je jouw gedrag laat beïnvloeden door het gedrag van de leerlingen. Je kunt dan twee besluiten nemen.

A Ik ga het gedrag van de leerlingen veranderen

B Ik ga het gedrag van mezelf veranderen

Steven Covey leerde ons al, dat optie A wellicht heel logisch lijkt, maar helemaal niet logisch is. Natuurlijk kun je stellen: leerlingen moeten luisteren en opletten, anders halen ze geen diploma. Maar als je leerlingen vanuit dwang en repressie op laat letten, moet je je afvragen: letten ze ook echt op én vind ik het leuk om zo les te geven? Optie B, de verandering bij jezelf zoeken, is veel moeilijker omdat het hier gaat om de intermenselijke

relatie en de uitdaging om ook in niet leuke omstandigheden een leuke medemens te blijven. Bij optie B moet je gaan kijken wat je ineffectieve patronen zijn en welke je ervoor in de plaats kunt zetten. Je gaat dan ontdekken hoe je je gedrag uit een leuke klas kunt handhaven in een moeilijker klas.

Start van de koers

De kern is het aloude spreekwoord: wie goed doet, goed ontmoet. Dat betekent vanaf de start van de koers, dat je leerlingen moet laten voelen dat ze welkom zijn. Dat je het leuk vindt dat ze komen. Zoals een aardige campingeigenaar dat doet. Dat is niet iemand die alleen maar fraaie en luxe ingerichte caravans verhuurt, een prachtig zwembad heeft, een mooi voetbalveld en een gezellig campingwinkeltje. Een leuke campingeigenaar vindt het in de eerste plaats leuk dat hij een camping heeft, vindt het geweldig dat hij gasten krijgt en zal vanuit die passie zijn werk met energie en kennis van zaken uitvoeren. Hij is blij met zijn gasten, omdat de gasten

zorgen dat hij kan doen waar hij echt plezier in beleeft en echt goed in is: een camping runnen.

Leerplicht

De campingeigenaar zal trouwens wel moeten. Als hij geen plezier heeft in wat hij doet, kan hij zijn camping op (korte) termijn sluiten. Omdat je niet gaat betalen voor een camping waar het niet gezellig is. In het onderwijs heb je niet zo snel last van een teruglopend bezoekersaantal. Er is immers een leerplicht, dus ze komen toch wel terug. Ligt daar niet juist de morele plicht van elke leraar? Als ze moeten komen, heb je er dan niet juist voor te zorgen dat moeten leren snel voelt als mogen leren? En is het in essentie zelfs niet zo dat leren leuk is en is de kerntaak van een leraar om dat voor te leven? Juist daarom is het de moeite waard om te overwegen te investeren in het worden van een (nog) leukere leraar. Je krijgt er namelijk een groot cadeau voor terug; een positief onderwijsleven.

Fotoalbum

Leuke leraren, krijgen leukere leerlingen. Omdat kinderen die merken dat ze welkom zijn, zelfs als ze een keer buiten de pot hebben geplast, leuk terug gaan doen. Leukere leraren hebben daardoor niet alleen leukere leerlingen, maar vooral ook een leuke baan. Heeft een campingeigenaar dan nooit te maken met minder plezierige kampeerders? Tuurlijk wel, maar als je een leuke baan hebt, lukt het om plezier te maken met elke bezoeker. Zelfs als je zijn plasje buiten de pot zelf op moet ruimen omdat hij niet toegeeft dat hij het gedaan heeft. Je wilt namelijk niet dat de andere bezoekers last hebben van het gedrag van een van je gasten. Een succesvolle campingeigenaar denkt aan het eind van het seizoen niet terug aan dat plasje van die ene gast, maar aan de vele goede herinneringen die er ook waren. Zo creëert hij ook voor zijn gasten leuke herinneringen en zwaait hij zijn gasten uit die hun ervaringen delen met potentiële nieuwe gasten. Wat doe jij morgen om het fotoalbum van je onderwijsleven positief te beïnvloeden? ●

BRON

Mijland, I. (2018). *Makkelijker kunnen we het niet maken, wel leuker*. Oirschot: Quirijn.